

28 november 2021, eerste zondag van de Advent, jaar C

Eerste lezing: Jeremia 33,14-16

Evangelielezing: Lucas 21,25-28;34-36

Homilie

De profeet Jeremia uit de eerste lezing staat niet onmiddellijk bekend als een 'vrolijke Frans' en aan zijn naam is zelfs een gezegde verbonden: "een jeremiade houden" – een klaaglied, een jammerklacht, een lamentatie ten gehore brengen. Maar in de lezing van vandaag op deze eerste zondag van de Advent is dat helemaal niet het geval – en zelfs het tegendeel. De profeet bevestigt een belofte van Jahwe dat er na barre en boze tijden opnieuw een wettige afstammeling van David zal komen die rechtvaardig en eerlijk zal besturen. Als je deze lezing in de context van de Advent hoort, zou je kunnen denken aan het kind waarvan we de geboorte met Kerstmis tegemoet zien. Dat kind zal immers ook een afstammeling van David genoemd worden, een redder die heil en rechtvaardigheid brengt.

Het evangelie volgens Lucas heeft een geheel andere toonzetting. De centrale figuur is hier de Mensenzoon en de evangelist legt uit hoe de leerlingen zijn komst kunnen herkennen. Vooreerst door grote en verschrikkelijke tekenen die tot verwarring en angst zullen leiden. Maar daarna volgt er een ommekeer: de Mensenzoon komt met grote macht en heerlijkheid en met de belofte van verlossing. Toch is dit zo denk ik maar een deel van de boodschap van Lucas want het vervolg van de lezing is een waarschuwing die niet gaat over grote tekenen maar over de noodzaak tot waakzaamheid. Het blijkt erop aan te komen om 'die dag' niet door de vingers te laten glippen – zij het door een roes van dronkenschap of zelfs gewoon de dagdagelijkse zorgen. Lucas wil het niet alleen over onheil en rampspoed hebben - het tussenkopje in mijn bijbeleditie vermeldt terecht "Ondergang van de tempel en de stad; einde van de wereld". Hij wil het vooral hebben over de nood tot waakzaamheid die enerzijds moet toelaten "om te ontkomen aan al die dingen die zich gaan voltrekken" (vers 36b) en anderzijds "stand te kunnen/mogen houden voor het aangezicht van de Mensenzoon" (vers 36c). De lezing van vandaag wordt immers ook voorafgegaan niet alleen door de voorspelling van grote natuurrampen en niets- en niemand ontziende oorlog maar ook door de voorspelling dat de leerlingen zware tijden te wachten staan en dat zij rekening moeten houden met vervolging, gevangenschap en zelfs doodslag omwille van Jezus. En dat de verwoesting van Jeruzalem weliswaar onvermijdelijk is maar niet het einde betekent voor de volgelingen van Jezus – tenminste indien ze waakzaam zijn, en standvastig blijven en zo stand kunnen houden voor de Mensenzoon zelf. Het gaat dus eigenlijk over een 'laatste oordeel' maar met het perspectief van heil en verlossing ondanks de beschreven verschrikkingen.

Als we een verband proberen te ontwaren tussen de twee lezingen zou je dus in beide gevallen kunnen denken aan het contrast tussen tijden van onheil en de verwachting van redding. En in beide gevallen is die redding verbonden met Jahwe en diens belofte van 'rechtvaardigheid en goed bestuur' en met de Mensenzoon die het 'Rijk Gods' predikt. En het gaat in beide situaties om een heil dat in de toekomst gelegen is en waar de lezers van de teksten hun vertrouwen op kunnen stellen. En misschien – het is maar een suggestie ter overweging – is er op deze manier vanuit de teksten van Jeremia en Lucas ook een boodschap voor Advent als een tijd van verwachting en vertrouwen op het vervullen van een belofte van Godswege.

Jan Jans